

FIZINIŲ IR TECHNOLOGIJOS MOKSLŲ CENTRO ĮSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Fizinių ir technologijos mokslų centras (toliau – Centras) yra valstybinis mokslinių tyrimų institutas. Centro teisinė forma – biudžetinė įstaiga.
2. Centro steigėja – Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Centras yra viešasis juridinis asmuo, vykdamas valstybei, visuomenei, tarptautiniam bendradarbiavimui ar ūkio subjektams svarbius ilgalaikius šiuose įstatuose nustatytų kryptų mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą. Centras turi antspaudą su Lietuvos valstybės herbu ir savo pavadinimu, savo ženklą ir kitą atributiką, taip pat sąskaitų banko.
3. Centro savininkė yra Lietuvos Respublika. Centro savininkės teisės ir pareigos įgyvendina Švietimo ir mokslo ministerija (išskyrus atvejus, kai pagal įstatymus ar kitus teisės aktus savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos Vyriausybė).
4. Centro veikla grindžiama Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu (Žin., 2009, Nr. 54-2140), kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais ir šiais įstatais.
5. Centro buveinė – Vilnius, Savanorių pr. 231.

II. CENTRO VEIKLOS TIKSLAI, SRITYS IR RŪŠYS, TEISĖS IR PAREIGOS

6. Centro veiklos tikslai:
 - 6.1. užtikrinti valstybės fizinių ir technologijos mokslų sričių tarptautinio lygio kompetenciją, vykdyti šalies ūkio ir visuomenės testinimui ir plėtrai svarbius ilgalaikius fizikos, chemijos ir technologijos kryptų mokslinius tyrimus ir eksperimentinės plėtros darbus;
 - 6.2. bendradarbiauti su verslo, valdžios ir visuomenės atstovais, vykdyti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros užsakomuosius darbus, teikti metodologinę, metodinę ir kitą pagalbą;
 - 6.3. dalyvauti Lietuvos ir tarptautinėse mokslinių tyrimų programose;
 - 6.4. konsoliduoti Lietuvos šiuolaikinės chemijos, fizikos ir technologijos mokslinius tyrimus, optimaliai tenkinti šalies ūkio augimo ir aukščiausiosios kvalifikacijos mokslininkų rengimo poreikius;
 - 6.5. skleisti visuomenei, diegti į kultūrą, švietimą, sveikatos apsaugą, socialinę ir ūkinę veiklą mokslo žinias, prisidėti prie inovacijomis ir žiniomis grindžiamos ekonomikos kūrimo, žinioms imlios visuomenės ugdymo;
 - 6.6. palaikyti kūrybinius ryšius su kitomis Lietuvos ir užsienio mokslo ir studijų institucijomis, mokslininkais;
 - 6.7. dalyvauti atliekant mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros projektų, programų ir kitas Centro kompetenciją atitinkančias ekspertizes, teikti mokslines konsultacijas, vykdyti veiklą pagal patentus.
7. Centro mokslo kryptys – fizika (02P), chemija (03P), biofizika (02B), biochemija (04P), ekologija ir aplinkotyra (03B), elektros ir elektronikos inžinerija (01T), chemijos inžinerija (05T), energetika ir termoinžinerija (06T), informatikos inžinerija (07T), medžiagų inžinerija (08T), mechanikos inžinerija (09T), matavimų inžinerija (10T), kurios aprėpia šias mokslinės veiklos kryptis:
 - 7.1. naujos medžiagos ir technologijos;
 - 7.2. tvariosios technologijos, branduolinė ir alternatyvioji energetika;
 - 7.3. lazeriai ir lazerinės technologijos;
 - 7.4. spektroskopija;
 - 7.5. organinių junginių spektroeлектроchemija, sintezė ir tyrimai;
 - 7.6. elektrocheminiai, kataliziniai ir sorbciniai procesai;
 - 7.7. mikrobangų ir terahercų elektronika, optoelektronika, fliktuacijos;
 - 7.8. chaoso ir savitvarkos reiškinių netiesinėse dinaminėse sistemose;
 - 7.9. jutikliai ir valdikliai; išorinių veiksnių poveikis kietajam kūnui ir biologiniams objektams;
 - 7.10. struktūrų kūrimas, charakterizavimas ir valdymas;
 - 7.11. medžiagotyra ir metalų korozija;
 - 7.12. aplinkos chemija ir fizika;
 - 7.13. matavimo vienetų etalonų ir pirminių matavimo metodų tyrimas, plėtra ir naudojimas;

- 7.14. tekstilės technologijos ir medžiagotyra;
- 7.15. išmaniosios ir ekologinės aprangos medžiagų sistemos.
- 8. Centro veiklos sritis – fizinių, biomedicinos ir technologijos mokslų sričių moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra.
- 9. Centro veiklos rūšys – gamtos mokslų ir inžinerijos moksliniai tyrimai ir taikomoji veikla (kodas – 72.1) ir su ja susijusi mokslinė, techninė, profesinė ir kita veikla pagrindinei veiklai užtikrinti ir vykdyti (kitos veiklos rūšys) pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių, patvirtintą Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 (Žin., 2007, Nr. 119-4877).
- 10. Centras turi teisę:
 - 10.1. vadovaudamasis įstatymais ir kitais teisės aktais, nustatyti savo struktūrą, vidaus darbo tvarką, darbuotojų skaičių, jų teises ir pareigas, darbo apmokėjimo sąlygas, pareigybių reikalavimus, konkursų pareigoms eiti organizavimo ir darbuotojų atestavimo tvarką;
 - 10.2. atlikdamas savo misiją, bendradarbiauti su Lietuvos Respublikos ir užsienio fiziniiais ir juridiniais asmenimis;
 - 10.3. organizuoti konferencijas, leisti mokslo ir kitą literatūrą, pasirinkti būdus, kaip skelbti savo mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros rezultatus;
 - 10.4. kartu su universitetais Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo nustatyta tvarka rengti aukštos kvalifikacijos mokslininkus, padėti rengti specialistus;
 - 10.5. skatinti naudoti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros rezultatus ūkyje, socialiniame ir kultūriniame gyvenime;
 - 10.6. vykdyti ekspertizes, teikti mokslines konsultacijas ir kitas paslaugas (gaminti ir perdirbti chemines medžiagas, žaliavas, atliekas ir metalo laužą, teikti ekspertines, technines ir technologines paslaugas, diegti technologinius procesus, steigti akredituotas laboratorijas) savo mokslinių tyrimų srityse pagal sutartis su Lietuvos Respublikos ir užsienio fiziniiais ir juridiniais asmenimis;
 - 10.7. teisės aktų nustatyta tvarka valdyti, naudoti turtą ir juo disponuoti;
 - 10.8. teisės aktų nustatyta tvarka įgyti kitų teisių.
- 11. Centras privalo:
 - 11.1. vykdyti mokslinius tyrimus ir eksperimentinės plėtros darbus, skleisti mokslo žinias;
 - 11.2. užtikrinti akademinės bendruomenės narių akademinę laisvę;
 - 11.3. informuoti steigėją, Švietimo ir mokslo ministeriją ir visuomenę apie mokslinės veiklos kokybės užtikrinimo priemones, savo finansinę, ūkinę veiklą ir lėšų naudojimą;
 - 11.4. laiku teikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotoms institucijoms oficialią informaciją (statistinius duomenis ir dalykinę informaciją), kurios reikia mokslo ir studijų sistemai valdyti ir jos stebėsenai atlikti;
 - 11.5. vykdyti kitas teisės aktų nustatytas prievoleles.
- 12. Centro ir jo darbuotojų teisėms į intelektualinės veiklos rezultatus *mutatis mutandis* taikomos Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 82 straipsnio nuostatos.

III. CENTRO VALDYMO ORGANAI IR JŲ KOMPETENCIJA, SKYRIMAS IR ATLEIDIMAS

- 13. Centro valdymo organai yra Centro mokslo taryba (toliau – Mokslo taryba) ir Centro direktorius.
- 14. Mokslo taryba atlieka šias funkcijas:
 - 14.1. Centro direktoriaus teikimu svarsto ir tvirtina Centro struktūrą ir jos pakeitimus, svarsto Centro direktoriaus pateiktus pasiūlymus dėl Centro įstatų keitimo;
 - 14.2. tvirtina mokslo darbuotojų atestavimo ir konkursų pareigoms eiti organizavimo tvarką;
 - 14.3. svarsto ir tvirtina Centro mokslinę veiklą reglamentuojančius dokumentus;
 - 14.4. svarsto Centro direktoriaus pateiktas metines veiklos ataskaitas ir vertina, kaip Centras įgyvendina savo tikslus ir uždavinius;
 - 14.5. svarsto ir teikia Centro direktoriui pasiūlymus dėl Centro bendradarbiavimo su mokslo ir studijų institucijomis, tarptautinėmis organizacijomis, kitais fiziniiais ir juridiniais asmenimis, taip pat dėl mokslinių tyrimų ir eksperimentinės veiklos;

14.6. Centro direktoriaus teikimu svarsto ir tvirtina dokumentus, reglamentuojančius Centro atvirosios prieigos laboratorijų darbą, Centre atliekamus mokslinius tyrimus, taip pat vidaus taisykles, susijusias su intelektinės veiklos rezultatų nuosavybe;

14.7. Centro direktoriaus teikimu sudaro nuolatinės arba laikinąsias komisijas, susijusias su Centro mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklos koordinavimu ir atitinkamų projektų rengimu;

14.8. rengia ir teikia Centro direktoriui tvirtinti Akademinės etikos kodeksą;

14.9. atlieka kitas šiuose įstatuose nustatytas funkcijas.

15. Mokslo taryba sudaroma 5 metams iš mokslo ir administracijos darbuotojų, taip pat kitų įstaigų, įmonių ir organizacijų, suinteresuotų Centro tikslų įgyvendinimu, atstovų.

16. Mokslo taryba sudaroma laikantis šių principų:

16.1. Mokslo tarybą sudaro 17 narių, iš kurių ne mažiau kaip 5 nariai – Centre nedirbantys asmenys;

16.2. rinkimus į Mokslo tarybą skelbia ir organizuoja Centro direktorius pagal jo patvirtintą Mokslo tarybos rinkimų reglamentą; informacija paskelbiama Centro ir Lietuvos mokslo tarybos interneto tinklalapiuose ne vėliau kaip prieš 2 mėnesius iki rinkimų dienos;

16.3. kandidatuoti į Mokslo tarybos narius gali Centro mokslo ir administracijos darbuotojai, taip pat kitų įstaigų, įmonių ir organizacijų, suinteresuotų Centro tikslų įgyvendinimu, atstovai;

16.4. kandidatus kelia Centro mokslo ir administracijos darbuotojai ir Centro tikslų įgyvendinimu suinteresuoti juridiniai asmenys;

16.5. Mokslo tarybos narius renka Centro mokslo darbuotojai slapto balsavimu, į balsavimo biuletenius įtraukiami visi iškelti kandidatai.

17. Mokslo taryba tvirtina savo darbo reglamentą. Mokslo tarybos darbui vadovauja Mokslo tarybos pirmininkas, renkamas iš Mokslo tarybos narių slapto balsavimu paprasta balsų dauguma, dalyvaujant ne mažiau kaip 2/3 Mokslo tarybos narių. Mokslo tarybos pirmininku negali būti renkamas Centro direktorius. Tas pats asmuo Mokslo tarybos pirmininku gali būti renkamas ne daugiau kaip 2 kadencijoms iš eilės. Mokslo tarybos pirmininko pavaduotojas ir Mokslo tarybos sekretorius renkami iš Mokslo tarybos pirmininko pasiūlytų kandidatų atviru balsavimu paprasta Mokslo tarybos narių balsų dauguma.

18. Mokslo tarybos posėdžiai yra atviri, darbotvarkė skelbiama iš anksto. Mokslo tarybai nutarus, posėdis gali būti uždaras. Mokslo tarybos nariams apie šaukiamą Mokslo tarybos posėdį pranešama ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas iki posėdžio. Šaukti posėdį turi teisę Mokslo tarybos pirmininkas, Centro direktorius arba ne mažiau kaip 1/3 Mokslo tarybos narių. Posėdžiui pirmininkauja Mokslo tarybos pirmininkas, o kai jo nėra, – jo pavaduotojas.

19. Centro direktoriaus teikiamus pasiūlymus klausimais, kuriems pagal šiuos įstatus reikia Mokslo tarybos pritarimo, Mokslo taryba turi teisę atmesti, jeigu daugiau kaip 2/3 posėdyje dalyvaujančių Mokslo tarybos narių balsuoja prieš pasiūlymą. Centro direktorius pakartotinai teikti Mokslo tarybai tvirtinti pasiūlymą gali ne anksčiau kaip po mėnesio nuo svarstymo Mokslo taryboje dienos. Mokslo taryba turi teisę jį atmesti, jeigu ne mažiau kaip 3/4 posėdyje dalyvaujančių Mokslo tarybos narių nepitaria pakartotinai teikiamam pasiūlymui. Šiuo atveju Centro direktorius turi teisę pakartoti teikimo procedūrą ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo pakartotinio svarstymo. Jeigu Mokslo taryba neatmeta Centro direktoriaus pasiūlymo pirmiau nurodyta balsų dauguma, Mokslo tarybos pirmininkas turi pasirašyti Centro direktoriaus teikiamą pasiūlymą.

20. Mokslo tarybos nutarimai, išskyrus klausimus, šiuose įstatuose nurodytus kaip svarstomus Centro direktoriaus teikimu, laikomi priimtais, jeigu už juos balsuoja daugiau kaip pusė visų posėdyje dalyvaujančių Mokslo tarybos narių. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia Mokslo tarybos pirmininko balsas. Mokslo tarybos posėdžiai teisėti, jeigu juose dalyvauja ne mažiau kaip pusė visų Mokslo tarybos narių.

21. Centro direktorius veikia Centro vardu ir jam atstovauja. Centro direktorius viešo konkurso būdu skiriamas į pareigas ir atleidžiamas iš jų Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Centro direktoriaus kadencijos trukmė – 5 metai.

22. Centro direktoriaus funkcijos:

22.1. užtikrinti, kad Centro veikla atitiktų Lietuvos Respublikos įstatymus, šiuos įstatus ir kitus Lietuvos Respublikos teisės aktus, koordinuoti Mokslo tarybos priimtus sprendimus, numatytus šių įstatų 14 punkte;

22.2. leisti įsakymus, atstovauti Centrai sprendžiant klausimus su trečiaisiais asmenimis;

22.3. priimti į darbą ir atleisti iš darbo Centro darbuotojus (išskyrus šių įstatų 25 punkte nustatytus atvejus); skelbti darbuotojų atestavimą ir konkursų pareigoms eiti tvarką;

22.4. tvirtinti Centro struktūrinių padalinių nuostatus;

22.5. nustatyti Centro darbuotojų darbo užmokestį teisės aktų nustatyta tvarka, skatinti darbuotojus, skirti jiems drausmines nuobaudas, užtikrinti saugias darbo sąlygas;

22.6. teikti Mokslo tarybai svarstyti pasiūlymus dėl pagrindinių Centro mokslinės veiklos krypčių, Centro įstatų keitimo, tvirtinti ir tikslinti Centro strateginį veiklos planą, Centro veiklos metines ataskaitas, pajamų ir išlaidų sąmatas, jų vykdymo apyskaitą, kitus dokumentus;

22.7. organizuoti Centro veiklos savianalizę ir prireikus pasiūlyti atlikti Centro veiklos ekspertinį vertinimą;

22.8. teikti Švietimo ir mokslo ministerijai pasiūlymus dėl Centro įstatų keitimo;

22.9. atsakyti už Centro finansinę veiklą, tinkamą turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo;

22.10. tvirtinti Centro pajamų ir išlaidų sąmatą, jos vykdymo apyskaitą;

22.11. atlikti kitas teisės aktuose įstaigos vadovui nustatytas funkcijas.

23. Dalį savo teisių ir pareigų Centro direktorius įsakymu gali perduoti savo pavaduotojams ir kitiems Centro darbuotojams.

24. Centras turi Mokslo tarybos tvirtinamus struktūrinius padalinius.

25. Centro struktūrinių padalinių vadovus skiria Centro direktorius Mokslo tarybos pritarimu.

26. Centras nuolat atlieka mokslinės veiklos savianalizę.

27. Centre atliekamų iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir kitų šaltinių finansuojamų mokslo darbų rezultatai skelbiami viešai, kiek tai neprieštarauja intelektualinės nuosavybės ir komercinių ar valstybės ir tarnybos paslapčių apsaugą reglamentuojantiems teisės aktams.

28. Centre sudaroma visuomeninės priežiūros institucija – Centro priežiūros taryba.

29. Centro priežiūros taryba sudaroma iš socialinių partnerių, suinteresuotų Centro vykdomais moksliniais tyrimais ir eksperimentinės plėtros darbais. Ją sudaro 7 nariai – 3 socialinius partnerius pasiūlo Mokslo taryba, 2 – Lietuvos mokslo taryba, 2 – Švietimo ir mokslo ministerija.

30. Centro priežiūros tarybos sudėtį tvirtina Centro direktorius.

31. Centro priežiūros tarybos funkcijos – svarstyti Centro veiklos rezultatus ir teikti Centro direktoriui ir (ar) Švietimo ir mokslo ministerijai pasiūlymus dėl Centro veiklos gerinimo. Centras užtikrina Centro priežiūros tarybai darbo sąlygas ir sudaro galimybę gauti informaciją apie Centro veiklą, kiek tai neprieštarauja intelektualinės nuosavybės ir komercinių ar valstybės paslapčių apsaugą reglamentuojantiems teisės aktams.

32. Centro priežiūros taryba renkasi ne rečiau kaip kartą per pusmetį. Pirmame posėdyje Centro priežiūros taryba išsirenka pirmininką ir pasitvirtina darbo reglamentą.

33. Centro priežiūros taryba sudaroma ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo šių įstatų įsigaliojimo.

IV. CENTRO DARBUOTOJAI, JŲ TEISĖS, PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

34. Centro personalą sudaro mokslo darbuotojai, kiti tyrėjai, administracija ir kiti darbuotojai.

35. Mokslo darbuotojų pareigybės yra šios: vyriausiasis mokslo darbuotojas, vyresnysis mokslo darbuotojas, mokslo darbuotojas, jaunesnysis mokslo darbuotojas, mokslininkas stažuotojas. Jų kvalifikacinius reikalavimus nustato Mokslo taryba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos mokslo tarybos nutarimais.

36. Centro administracijos sudėtį ir jos darbo reglamentą tvirtina direktorius.

37. Centro darbuotojų teisės ir pareigos:

37.1. dalyvauti nagrinėjant ir sprendžiant visus su jų kompetencija, pareigomis ar darbu susijusius klausimus;

37.2. dalyvauti konkursuose mokslo programoms vykdyti, mokslo ir studijų fondų paramai gauti ir disponuoti gaunamomis lėšomis;

37.3. dalyvauti konkursuose stažuotėms Lietuvos Respublikoje ir užsienyje;

37.4. gauti iš valstybės institucijų informaciją, kurios reikia jų moksliniam darbui (jeigu tokia informacija yra valstybės ar tarnybos paslaptis, ji teikiama ir naudojama teisės aktų nustatyta tvarka);

37.5. dalyvauti svarstant pasiūlymus dėl šių įstatų pakeitimų ir Centro veiklos plano projekto;

37.6. dalyvauti įvairiose profesinėse sąjungose ir asociacijose, iš jų ir esančiose užsienyje;

37.7. dirbti savarankiškai arba telktis į kūrybines grupes;

37.8. savarankiškai skelbti savo mokslinius darbus.

38. Centro darbuotojams užtikrinamos visos teisės ir socialinės garantijos, kurias nustato įstatymai, ir sudaromos darbo sąlygos, atitinkančios darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus.

- 39. Centro darbuotojai, susiję su moksline veikla, privalo:
 - 39.1. ugdyti mokslinę kvalifikaciją šiuose įstatuose nurodytose mokslinės veiklos kryptyse;
 - 39.2. atlikti šiuose įstatuose nustatytas pareigas ir funkcijas;
 - 39.3. laikytis Akademinės etikos kodekso;
 - 39.4. laikytis įstatymų, kitų teisės aktų, šių įstatų, Centro vidaus darbo tvarkos taisyklių.
- 40. Centro darbuotojai už savo veiklą atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

V. CENTRO LĖŠŲ ŠALTINIAI, TURTO IR LĖŠŲ NAUDOJIMAS

- 41. Centras jam perduotą valstybės turtą valdo, naudoja ir juo disponuoja patikėjimo teise teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.
- 42. Centro lėšų šaltiniai:
 - 42.1. valstybės biudžeto bazinio finansavimo lėšos;
 - 42.2. valstybės investicijų programų ir valstybės investicijų projektų lėšos;
 - 42.3. pajamos, gautos iš ūkinės, mokslinės veiklos, taip pat už teikiamas paslaugas;
 - 42.4. lėšos, gautos kaip programinis konkursinis mokslinių tyrimų finansavimas;
 - 42.5. valstybės fondų lėšos;
 - 42.6. tarptautinių ir užsienio fondų ir organizacijų skiriamos lėšos;
 - 42.7. lėšos, gautos kaip parama pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymą (Žin., 1993, Nr. 21-506; 2000, Nr. 61-1818);
 - 42.8. kitos teisėtai įgytos lėšos.
- 43. Visas lėšas Centras planuoja ir naudoja teisės aktų nustatyta tvarka. Pajamas ir išlaidas Centras naudoja pagal patvirtintą sąmatą įstatymų nustatyta tvarka.
- 44. Centro finansinės veiklos kontrolę teisės aktų nustatyta tvarka vykdo įgaliotos valstybės institucijos ir įstaigos.

VI. ĮSTATŲ KEITIMAS

- 45. Lietuvos Respublikos Vyriausybė tvirtina Centro įstatus ir jų pakeitimus.
- 46. Centro įstatų pakeitimo projektą Lietuvos Respublikos Vyriausybei teisės aktų nustatyta tvarka teikia Švietimo ir mokslo ministerija.